

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 100.

Sreda 14. decembra 1927.

Leto II.

Mariborsko občino mariborskemu delavstvu!

V nedeljo se odloči: Ali bo na mariborski občini vladalo delavstvo, ali pa njegovi nasprotniki.

SLS, ki je izgubila Ljubljano in ki je eden glavnih nasprotnikov delavstva, bi rada rešila vsaj Maribor — Maribor, ki je še manj klerikalen kot Ljubljana sama. Odtod vsi divji napor te stranke, da reši svoj položaj v mestu, odtod dnevi napadi v časopisju proti socialistom, odtod pamfleti in druge žurnalistične gnjusobe v »Mariborčanu«, zrcalu klerikalne politične morale, zrcalu politike »Presvetega srca Jezusovega«.

Toda, ali bodo take agitačne metode kaj zalegle? Ne motimo se, če trdimo, da bodo prej škodovala volilnemu uspehu SLS kot pa našemu.

Socialisti smo razvili za te volitve živalno agitacijo od zaupnika do zaupnika, od volilca do volilca, in ker vemo, da so delavske mase v Mariboru odločene privedi na volišče poslednjega zavednega volilca, ne dvomimo, da bodo nedeljske volitve pokazale, da spada mariborska občina v delavske roke.

Socialisti polagamo zlasti na občino veliko važnost, ker vemo, da je občina ustanova, ki lahko neizmerno koristi ljudskim masam, pospeši splošni napredek in blagostanje, zaščiti zlasti neimovite občane, a ti so večina. Ta večina pa je v našem taboru. Ta večina mora odločevati, v smislu želja in interesov te večine se mora voditi občinska politika.

Dosedanja občinska večina je pa vodila politiko interesov in želja imovitih slojev — odtod dejstvo, da je bilo vse delovanje občine v teh poslednjih letih vse prej kot socialno. Še celo stanovanjsko akcijo, ki smo jo socialisti, in nihče drugi, usilili klerikalni večini, še ta akcija se je izprevrgla v škodo neimovitih brezstanovalec, kajti v nova stanovanja so uselili svoje ljudi, proletariat je pa ostal slejkoprej zunaj.

Toda mariborske občinske volitve imajo tudi važen političen pomen.

SLS, ki je že izgubila vsa mesta v Sloveniji, bi rada z mariborskim primerom pokazala, da ni samo stranka hribovskih občin, marveč tudi naprednejših mest. Zato polaga tudi SLS tolikšno važnost na te volitve. Saj se predobro zaveda, da gre v tem slučaju tudi za njen politično moralni prestiž v Sloveniji in v državi. Če bo Maribor ostal klerikalen, bo s tem obenem izglosoval zaupnico klerikalni vladni politiki, politiki centralizma, politiki kapitulacije pred beograjsko reakcijo, pred beograjsko glavnjačo, katero so čedni naši klerikalci v družbi z radikali branili, in je brumni »Slovenec« to obrambo zagovarjal in upravičeval. SLS se očitno ni bati glavnjače, pa ji je zato menda vseeno, ali se jo poruši ali ne. Še več: v to glavnjačo bi menda SLS rada poslala še marsikaterega upornega Slovenca, zakaj taka je ljubezen naših klerikalcev do napredka in svobode...

Od občinskih volitev v Mariboru je tedaj odvisno tudi, ali se bo reakcionarna radikalno-klerikalna zveza v Beogradu še bolj učvrstila. Uverjeni smo, da Maribor ne bo dal svojih kroglic lokalni in državni reakciji; uverjeni smo, da se bo Maribor pokazal pri teh volitvah še bolj zavednega kot pri volitvah v narodno skupščino. — Zato:

V boj za rdečo mariborsko občino!

V boj proti reakciji!

Proti politiki centralizma, ugnjetavanja, izkoriščanja in pobijanja ljudskih množic!

Proti politiki glavnjače!

Za zmago napredka!

Za zmago socializma!

Mariborsko občino mariborskemu delavstvu!

Nadaljni pomembni volilni uspehi naše stranke pri občinskih volitvah.

V Studencih, Rušah in Pobrežju socialistična večina! — Povsod napredovanje!

Nedeljske volitve v nekaterih občinah v mariborski oblasti in na Jesenicah, so pokazale, da smo socialisti povsod močno napredovali. V nekaterih večjih delavskih občinah smo pa zmagali z absolutno večino glasov. **Studenci, Ruše, Pobrežje imajo socialistično večino in bodo izvolile socialističnega župana!** Značilno je nadalje, da smo socialisti močno napredovali tudi v nekaterih pretežno kmečkih občinah, kar priča, da socializem osvaja tudi deželo. Dobil smo:

Pobrežje: socialisti 16 mandatov.
Studenci: socialisti 553 glasov (19 mandatov).

Pekre: socialisti 2 mandata.
Limbuš: socialisti 2 mandata.
Ruše: socialističnih in komunističnih 198 glasov (9 mandatov).

Radvanje: socialisti 8 mandatov.
Sp. Polskava: socialisti 5 mandatov.

Rrdeči breg: delavsko-kmečka lista 2 mandata.

Podova: socialisti 2 mandata.
Skoke: socialisti 2 mandata.
Škofja vas: socialisti 320 glasov in 12 mandatov.

Petrovče: socialisti 52 glasov in 3 mandate.

Teharje: socialisti 54 glasov in 4 mandate.

Breg: socialisti 7 mandatov.
Majšberg: kmečko-delavska lista 4 mandate.

Rogoznica: kmečko-delavska lista 3 mandate.

Šikole: kmečkod-delavska lista 7 mandatov.

Hajdina: kmečko-delavska lista lista 2 mandata.

Natančnejših podatkov iz nekaterih občin še nimamo, vemo pa, da smo še v nekaterih drugih kmečkih občinah dosegli znatne uspehe. Natančne številčne podatke še objavimo.

Škofja vas.

Socialistična zmaga pri občinskih volitvah. V nedeljo, dne 11. decembra so se vršile pri nas občinske volitve. Naša lista je dobila 320 glasov in 13 odbornikov. Samostojneži (radličevci), so dobili 136 glasov in 5 odbornikov, klerikalci pa 220 glasov in 7 odbornikov. Klerikalcem, ki so pred volitvami strašili volilce na vse mogoče načine in na dan volitev pripeljali na volišče celo bolnike, ni vse skupaj nič pomagalo. Občina je prešla v naše roke, ker imamo večino. Delavski in kmečki volilce so v nedeljo pokazali, da hočejo se otresti klerikalnega terorja in korakati po poti osamosvojitve delovnega ljudstva. Živel!

Volitve na Jesenicah.

V nedeljo, dne 11. decembra 1927 so se vršile v naši občini občinske volitve, ki so izpadle za listo naše stranke vrlo dobro. Vkljub največji demagogiji od strani združenih komunistov in bernotovcev, vkljub tih, prikriti agitaciji meščanskih strank proti nam, je naša lista dobila 111 glasov, medtem, ko so združeni »bratje iz leve« dobili 143 glasov. Posebno pažnjo

Uredba o Borzi dela, podpiranje nezaposlenih in izdajanje posojil za zidanje delavskih stanovanj.

Pretekli teden se je obravnavala v finančnem odboru uredba o podpiranju nezaposlenih, katero je izdelal minister za socialno politiko g. dr. Gosar. Debata je bila v načelu in v podrobnosti zelo živahna, mestoma naravnost burna.

Član finančnega odbora, sodrug Petejan, je v načelni debati iznesel pomisleke proti določbam te nove uredbe, ker so deloma protizakonite in proti interesom delavskega razreda. Uredba je protizakonita, ker določa, da se bodo Borze dela vzdrževale iz prispevkov, katere plačujejo delavci in delodajalci, kateri so bili glasom finančnega zakona 1922-23 namenjeni izključno za podpiranje brezposelnih in potujočih delavcev, in ker gre vzdrževanje Borz dela glasom zakona o zaščiti delavcev izključno na račun ministrstva za socialno politiko.

Sedaj se je proračun ministrstva za socialno politiko razbremenil s tem, da se je odpravilo državne Borze dela in ustanovilo javne Borze dela, katerih stroške bodo nosili izključno delavci in delodajalci. Ukinitve državnih Borz dela je obenem protivna Washingtonskim konvencijam.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

so posvetili klerikalci našim lepakom s tem, da so svoje lepake lepili na naše, da se ja ne bi vdajali volilci mislim, da ima tudi socialistično delavstvo pravico, da izbira v občino svoje ljudi. To niso delali le z našimi lepaki, nego tudi v lepaki »Del.-kmet. bloka« ter isto z lepaki drugih meščanskih strank. Vkljub temu, da je vse, kar čuti klerikalno, agitiralo za SLS, da so bile vse Jesenice poplepljene z klerikalnimi lepaki, niso odnesli onega uspeha, ki so ga pričakovali, namreč absolutne večine. Volilo je 1097 volilcev. Dobili so: Radikali 73 glasov in 2 odbornika, narodni socialisti 76 glasov in 2 odbornika, komunisti in bernotovci 243 glasov in 4 odbornike, klerikalci 481 glasov in 15 odbornikov, demokrati 213 glasov in 7 odbornikov, SSJ 111 glasov in 3 odbornike. Klerikalci in demokrati so dobili po 1 odbornika na račun ostanka in sicer prvi z 19, drugi z 15 glasovi. Količnik je bil 33. Naši listi je manjkalo 4 glasov, da bi dobili 4 odbornike. V starem odboru so imeli Radikali 1, NSS 3, komunisti 4, SLS 15, SDJ 7 SSJ 3 (socialisti so imeli pri zadnjih volitvah listo SSJ, to je skupine Bernot). Od teh je bil 1 pristaš naše stranke, druga dva pa sta bila bernotovca. Na združeni listi »Del.-kmet. bloka« sedaj izvoljeni 4 odborniki so 3 komunisti in 1 bernovec. O poteku pogajanj in pisarenja po »Enotnosti« še izpregovorimo.

Štore.

Pri nedeljskih občinskih volitvah v teharsko občino je **socialistična delavsko-kmečka lista dobila 118 glasov in 8 odbornikov.** Podrobno poročilo o volitvah sledi v prihodnji številki. Za danes kličemo sodrugom v Štoreh in Teharjih: Naprej po poti združitve delavcev in kmetov, naprej k novim zmagam!

Uredba je bila po dolgi debati v načelu sprejeta z 10 proti 7 glasovom.

Glasom te uredbe se bodo Borze dela ustanovile na sedežu Delav. zbornice; v istem delokrogu se bodo obenem po potrebi in razpoložljivih sredstvih ustanovile ekspozi-ture. — Javne Borze dela bodo upravljali odbor, sestojec iz 7 članov, od katerih bosta 2 predstavnika Delavske zbornice, 2 od Okrožnega urada, 2 od oblastnega odbora, enega pa bo imenoval minister za socialno politiko izmed svojih uradnikov. — Nad pokrajinskimi javnimi Borzami dela bo stal Centralni odbor za posredovanje dela s sedežem v Beogradu, katerega bo vodil upravni odbor, sestojec iz treh članov in sicer: enega imenuje minister, enega centralni sekretariat Delavskih zbornic in enega Savez industrijalcev. — Vsa sestava te uredbe je skoznjnskoz strogo centralistična in obenem absolutistična. Vsak sklep je odvisen od milosti zastopnika ministra ali pa od ministra samega, tako da na najgrši način bije v obraz vsakemu načelu samouprave.

Neposredno pomaganje brezposelnim. V drugem delu uredbe se doioča neposredne denarne podpore nezaposlenim delavcem in sicer: Brezposelna, potna, enkratna izredna podpora in podpora v naturaliji. Do teh podpor imajo pravico: Delavci, ki so najmanj 7 dni brez posla, ki so bili v zadnjem letu najmanj 4 mesece zaposleni in zavarovani za slučaj bolezni in nezgode. — Brezposelne podpore so sledeče: Delavci in delavke dobe do 10 Din na dan in za vsakega otroka ter ženo po 3 Din na dan, ali samo do najvišjega zneska 18 Din dnevno. Podpora se v enem letu ne sme dati za več kot 6 tednov. — Uredba predvideva nadalje enkratno izredno podporo do največ 150 Din in za vsakega otroka 80 Din.

Ostala sredstva se bodo uporabljala za posojila za zidanje delavskih hiš po 4% obresti. — Vsota nabranih prispevkov do 1. januarja t. l. (okoli 30 milijonov dinarjev) se bo razdelila tako, da bo šlo za Borze dela in podpiranje brezposelnih 10 odstotkov in 90 odstotkov za posojila za zidanje. — Od prispevkov, ki se pobirajo od 1. januarja t. l. dalje, se bo dodelilo fondu za vzdrževanje Borz dela in podpiranje brezposelnih 45 odstotkov in 55 odstotkov za posojila. Tako da bo na razpolago za podpiranje brezposelnih okroglo 2.700.000 Din na leto za celo državo.

V podrobni debati je sodr. Petejan stavil sledeče spreminjalne predloge:

1. Upravni odbor naj bo sestavljen iz interesentov, t. j. iz treh članov, katere naj imenujejo Delavske zbornice in treh članov, katere naj imenujejo industrijske zbornice, ker samo delavci in delodajalci plačujejo vse prispevke (§ 5 uredbe).

2. Vse občine naj se obveže, da morajo voditi evidenco brezposelnih tam, kjer ni Borz dela in naj istim mesečno poročajo.

3. Šefa Centralne borze imenuje centralni odbor in ne minister. Šefe javnih Borz dela imenuje upravni odbor in ne minister. — Službeno pragmatiko za vse nameščence predpiše centralni upravni odbor in ne minister (§ 12 uredbe).

4. Vsi sklepi upravnih odborov so veljavni, ako so sprejeti z večino glasov in ako se tudi z njimi ne strinja predsednik, ki je zastopnik ministra (§ 15 uredbe).

5. Brezposelni imajo pravico do sledečih podpor: kvalificirani 20 D, nekvalificirani 15 Din na dan ali v skrajnem slučaju 15 in 10 Din ter za vsakega družinskega člana po 5 Din

GRAJSKI KINO

Ponedeljek 12., 13., 14. in 15. decembra

Henny Porten

VIOLANTA

Henny Porten

Petek 16.—19. decembra

Spoved vojnega duhovnika

Igo Sym

(Die Beichte des Feldkuraten)

Igo Sym

DAMA S KAMELJAMI

ALEKSANDER DUMAS

Veľefilm ljubezni in strasti.

Pride
20.—23. decemb.
v Grajski kino.

Veľefilm ljubezni in strasti.

na dan. V § 19, odstavku II., naj se črta beseda do.

6. Glede karenčne dobe naj velja § 56 ZZZ in za določanje premoženjskih razmer naj se ravna tako, kakor OUZZ pri dajanju podpor družinskim članom po § 45 ZZZ.

7. Pri dodeljevanju enkratnih izrednih podpor (§ 22 uredbe) naj se da vsem, ki so več kot štiri tedne brez posla, tudi enkratno podporo za plačanje hišne najemnine.

8. Pri dovoljevanju posojil za zidanje delavskih hiš (§ 26 uredbe) naj pridejo v poštev v prvi vrsti delavske stavbene zadruge in v drugi vrsti samoupravna telesa.

9. Prispevke, ki so bili nabrani do 1. jan. 1927 naj se razdeli tako, da se da 50 odstotkov v fond za brezposelne in 50 odstotkov za posojila. Za prispevke, ki se pobirajo po 1. jan. 1927, naj se določi ključ

še takrat, ko se bo znalo, kakšne zneske se bo vporabilo za brezposelne podpore.

Nadalje je s. Petejan stavil še razne druge manj važne predloge in spremembe, katerih ne bomo naštevali. — Od važnejših predlogov je g. minister sprejel le predlog za **podeljevanje enkratnih podpor za plačanje najemnin.** Vse druge je odklonil ali spremenil tako, da ni bistvene razlike med prvimi in novimi stiliziranim predlogom.

Ta pravilnik, s katerim se bodo klerikalci bahali, je karikatura samouprave in javni rop pravic, ki jih ima delavstvo do prispevkov, ki jih je plačevalo in s katerimi gospodari vlada, ki ni prispevala niti pare.

Delavstvo, plačaj prispevke in stradaj, z denarjem bo gospodaril minister!

Dnevne novice.

Na lov v Slovenijo se je namenil predsednik vlade Vukičević. Pa pravijo, da je medtem zapadel sneg in se je zato svetovalo gospodu predsedniku, naj raje ostane v Beogradu. Bogve, če ni moral ta dan g. Vukičević vendarle pogledati, kaj dela vlada; kajti, kajti, kam naj se da

vladni predsednik, ko ni lova. Sploh je ta naš predsednik najznamenitejši predsednik, kar smo jih do danes imeli. Pravijo, da se vlada ruši, da je kriza na vseh koncih in krajih, da so državne finance tako derutne, kakor še nikoli — on pa mirno na lov, kakor da se vse to njega prav nič ne

liče . . . Slavni državljani naj se na tem primeru nauče državljske požrtvovalnosti in tudi tega naj se nauče, da je treba v SHS predsedniku vlade samo vnetega lovskega fanatizma, da more z uspehom vladati in koristiti narodu . . . Zato: Živel patriotizem. Brez žrtve ni bodočnosti in ni predsedovanja . . .

Ljuba Davidović je bil kar dvakrat zaporedoma na dvoru, in je bilo zaradi tega v časopisju vsakojakega ugibanja. Nekateri listi so že pisali o predstoječi demisijski lovske Vukičevićeve vlade — naenkrat so pa spet obmolknili. Prešmentana reč. Vse so znali listi povedati in nič. Niti to, n. pr., kako dolgo je že Davidović čakal in ali mu bo treba še čakati ali ne. Pa ne glede na to in cno, bi nam bila vendar vlada g. Davidovića stokrat simpatičnejša, kot sedanja. In ne samo nam, prav gotovo ogromni večini naroda. Pa gremenda baš zato stvar tako težko iz rok. Smo pa zemlja demokracije . . .

Glavnjača in glavnjačari. Ko je oni dan eksplodiralo v narodni skupščini zaradi razmer in grozodejstev v beograjski glavnjači, je izgledalo, da se bo končno napravilo kraj tej sramoti. Razburjenje v javnosti in v časopisju je bilo tolikošno, da smo že mislili: sedaj je pa po vso, glavnjaški policaji, in po vaši glavnjači. Pa glej! Ni še potekel teden dni in je že spet, kakor da bi nič ne bilo. Pa smo vendar ob tej priliki slišali marsikaj: Da so ubijali in da še ubijajo. Niti deci niso prizanesli. Pa smo slišali še več: Da je sam bivši minister pravde javno opisal vse težave, ki jih je moral premagati kot — nota bene — minister pravde, da si je mogel sploh ogledati glavnjačo. Podrejeni organi so se zopetstavliali celo njemu — ministru! No, pa navedite še en podoben slučaj iz zgodovine? Ne najdete ga! Znamenita zemlja smo. Pravimo, da smo demokratska država, pa se ti na koncu izkaže, da je policija še celo nad ministrom pravde, v katerega delokrog spadajo glavnjaški objekti! Pa tudi to smo doživeli, da je »Slovenec« branil glavnjačo! »O tempora, o more!« »Quo vadis Jugoslavija« in Quo vadis SLS?!«

Naša pot.

Če pogledamo danes na življenje v naši državi iz kateregakoli vidika, povsod moramo ugotoviti samo — stalno propadanje. Propadamo, vključ vsem ugotovitvam naše buržuazije o vsestransko ugodnih bilancah na vseh področjih našega duhovnega in materialnega življenja. Rakova pot, to je edina naša črta, ki dobiva svoj zunanji izraz v najrnejši reakciji, ki se vrši nad našim malim človekom.

Jovan Udichi:

Pod strohnelimi tramovi.

(Iz esperanščine prestavil J. Domajnko.)

Oba sta bila sama, mama in sinček. Mama je krpala njegove obleke in on, v srjaci, je rezal košček lesa. Mamine oči so bile globoko udolbljene; že dve noči ni spala. Njen obraz je bil blede in izsušen.

Odsev njenega trpljenja je bil videti tudi na sinčkovem obrazu, akoravno se je mati trudila prikriti svojo bolelost pred njim. Tudi on je bil zamišljen in melanholičen in kakor bi vse razumel, je vse potrpežljivo trpel. Celo zimo se ni niti dovolj ogrel, niti se ni šel igrati s svojimi tovariši spodobno oblečen. Prej so vsaj v mestu stanovali, v lepšem stanovanju, a zdaj so stanovali na koncu mesta v bedni ozki sobici temne, razpadajoče hiše.

V sobi je nekaj zapokalo. Sinček je izpregovoril:

— Mamica, trami pokajo . . .
— Da, sin . . .
— Mamica, trami so strohneli — je rekel mali upirajoč svoj pogled v tramove.
— Strohneli, sin . . .
— Lahko bi padli na nas, in kaj bi se tedaj zgodilo?
— Kaj vendar misliš? — mu je očitala mama, čeravno je bila sama

v težkih skrbih vsled razpadajočih tramov nad glavo . . .

— Zakaj se, mamica, ne preselimo v drugo stanovanje? — je s težkim glasom vprašal malček, trepetajoč od groze radi pokajočih tramov.

— Zato sinček, ker smo ubogi . . .

— Kajne, mama, ko bo oče več zaslužil, pojdemo v drugo lepše stanovanje?

— Da! — je rekla mama, da mu nekaj odgovori. V mislih se je pa spomnila, da še to stanovanje že dva meseca niso plačali in da jim gospodar že grozi . . .

Mali je pustil nož, s katerim je rezal, ter stopil k materi in ji boječe rekel:

— Mamica, lačen sem . . .

— Lačen si, sinček? Kaj ti naj dam?! Zadnji košček kruha sem ti že prej dala.

— Samo košček kruha!

— Počakaj še malo! Oče bo kmalu prinesel denar in takrat ti bom kupila vse . . .

— Ali boš kupila tudi mleko, mamica? Že dolgo ga nisem pil. Ali boš tudi pekla potice, kakor takrat, ko smo še stanovali v oni hiši tam blizu?

— Pomiri se, otrok moj! Mama ti bo vse naredila! — ga je k srcu stiskaje prekinila.

Od zunaj se je zaslišal otročji krik, krič otrok, ki so zagledali pijanega človeka . . .

— Mama, rad bi šel nekoliko na cesto, med otroke . . . Ze dolgo se nisem igral.

— Ne moreš, sinček, ker nimaš ne obleke, ne čevljev.

— Pa kedaj jih bom imel? Ne prenehoma mi praviš: jaz ti bom kupila, jaz ti bom kupila! Ali res ne moreš?

V maminih očeh so se pojavile solze; naslonila je glavo na roke . . .

— Kaj ti je, mamica?

— Glava me boli . . .

— Ovi si ruto in bolečine bodo nehale!

— Je že minulo! — je odgovorila mama, ko se je nekoliko pomirila.

Mali je videl njene oči in rekel sočutno:

— Kako rdeče so tvoje oči . . .

— Ti si moj dober otrok! — je odgovorila mati, močno ga stiskaje k sebi in poljubljajoč njegovo lice.

Sinček se je približal oknu in mama je nadaljevala svoje delo. Svoj pogled je uprl v vrata, odkoder je pričakoval očeta. Že dvakrat so se bila odprla, vendar očeta še ni bilo; bili so sostanovalci. Naglo se je spomnil, da njegovega očeta že dva dni ni bilo domov. To se mu je zdelo zelo nenavadno. Vedel je, da je oče izostajal po eno noč, ali pa celi dan, nikdar pa ni izostal tako dolgo.

— Kajne, mama, oče pride kmalu domov?

— Kmalu! — mu je odgovorila s težko prikritim strahom.

Vrata so se z ropotom odprla. Mali je zaplesal, veselo poskakal ter zadostno zaklical:

— Glej očeta, glej!

— Mati je vztrepetala . . .

— Mamica, kaj ti je? — jo je vprašal sinko.

Ona je molčala in on se je še bolj stisnil k oknu. Razumel je. Oče je bil težko pijan. Vrnil se je v kot in trepetal kakor veja. Nič ni čutil več gladu in veselje se mu je spremenilo v žalost . . .

Pijan, gugajoč se, je stopil oče v sobo. Nemo sta ga oba opazovala. Niti ene besede ni mogel reči; bil je ves pobit in pijan; pristopiti je hotel k sinčku, ki se je boječe umikal. Medtem je pa padel in takoj zaspal.

Mama se je sklonila, da preišče njegove žepa, v katerih je našla komaj še nekaj drobiža, vse drugo je bil oče zapravil. Sklonila se je k otroku in mu žalostno priznala to, kar mu je do zdaj prikrivala.

— Poglej, otrok moj, — je trpko rekla, — radi tega si lačen in zmrzuješ, radi tega si nag in bos, radi tega živimo pod strohnelimi tramovi, ker je oče pijanec . . .

— Mamica, jaz ne bom nikdar pijanec! — je odgovoril otrok žalostno, zroč na očeta, ki je ležal na tleh kakor mrlič . . .

Ali si že dobil novega naročnika za Del. politiko, smatraj to za svojo dolžnost!

Zelo značilen je za naše razmere slučaj Stanka. O njem se namreč lahko trdi, da je postal žrtev svojega poštenega hotenja, da je bil odpuščen iz službe, ker se je on v svojem poštenju kot direktijski uradnik drznil ugotoviti neko naši vladajoči gospodi ne ljubo resnico in ker je kot tajnik Saveljevega železničarjev zahteval od direktijske gospode, da spoštuje vsaj onih par slabih zakonov, ki jih imamo nasproti delavstvu. Značilen je ta slučaj tudi zato, ker nam jasno razkriva in osvetljuje z bengalično lučjo naravnost zločinske tendence vladajoče klero-radikalne stranke, ki hoče iz našega vestnega, moralno razmeroma visoko stoječega inteligentnega uradnika napraviti svojo hlapčevsko kreaturo, svojega političnega pandurja in ono kulturno pokveko, ki je bila v starih avstrijskih časih pravo strahilo za naše ljudstvo in naša pravcata narodna nesreča.

Nastane vprašanje: ali bo on znal varovati svojo samostojnost, svoje človeško dostojanstvo, svoje prepričanje v kolikor ga sploh ima?

Najprej, da ugotovimo sledeča dejstva: Naš uradnik po večini se se danes ni docela otresel onih stanovskih in družabnih predsodkov, ki ga pravzaprav kot kulturnega človeka le ponižujejo. Po večini namreč čustvuje in živi v naši hlapčevski preteklosti, v tisti preteklosti, v kateri je stal tako visok zid med njegovim »vzvišenim« življenjem in življenjem preprostejšega našega človeka iz katerega je tudi on le njegovo blago, kakor je n. pejo tudi njega vse čisto proletarske nadloge, ko ga življenje samo tako prepričevalno uči, da je tudi on sam le igrača v rokah kapitalizma, da je tudi on l enjegovo blago, kakor je n. pr. krompir na kapitalističnem trgu, kateremu določuje čeno zakon ponudbe in povpraševanja. Še danes se on ni povzpelo toliko visoko, da bi vsaj samemu sebi priznal to, kar je že zdavnaj doumel ročen delavec, namreč to, da tudi on po svojih pridobitnih razmerah ne spada drugam, kakor edino-le v vrste razredno zavednega proletariata. Preveč je on namreč romantičen in sentimental in zato misli, da bi bilo to za njega preveliko ponižanje. Zato pa se tembolj krčevito oprijemlje preteklosti, katera se pa prav gotovo ne bo nikdar več povrnila. Zagledal se je tako živo v njo, da je pri tem spregledal eno največjih resnic na svetu in ta je: v preteklosti je samo še smrt in pa, da je življenje neprestana borba, in sicer borba na življenje in smrt, in da se ta borba danes vrši v znamenju borbe med delom in roparskim kapitalizmom, med tistimi, ki imajo vse in tistimi, ki nič nimajo, razven svojega uma in svojih pridnih rok. — Potem pa je tudi on preveč plašen, raztresen in neenoten; ne ve kaj hoče in kam; boji se načel kot hudič križa; skriva se pred njimi, vtika glavo v grm. — V vsem tem tiči vsa njegova krivda, nemoč; tukaj je tudi izvor vse njegove gmotne bede.

Zivljenje je borba smo rekli! V tej borbi pa zmagujejo vedno le sposobnejši, ljudje jasnih načel in razuma, ljudje, ki imajo pogum gledati resnici vedno v obraz, ljudje, ki so sami s seboj na jasnem in imajo svoje cilje. Kako bridko se motijo tisti, ki mislijo, da se da ogoljufati življenje; koliko bo še razočaranja za vse tiste, ki vise danes v svojem tradicionalno politično omejenim mišljenju na lažni nacionalizmu naše buržuazije! Naravno, njih lastne zmote, jih bodo tepele in sicer zato, ker so oni kot duševni proletarci zatajili svoje pravo proletarsko poreklo ter uskočili v tabo borbe buržuazije, katere edini poklic je na tem svetu, da eksploatira ne samo našo zemljo, temveč tudi naše ljudstvo, našega ročnega in pa tudi duševnega delavca. Zato je že skrajni čas, da se naš duševni delavec, posebno pa uradnik, ako hoče rešiti svoje dostojanstvo, ako hoče, da bo igral v našem javnem življenju

njemu primerno vlogo, da se zgane, da se zave nevarnosti, ki mu preti. Skrajni čas je, da uvidi, da je njegov najnaravnejši zaveznik v borbi za njegove pravice razredno-zavedni proletariat, kateri edini vodi neizprosno borbo proti vsem namišljenim, krščenim in nekrščenim bogovom, ki tako cinično izigravajo bedo ročnega in duševnega delavstva in njihova čustva.

Povdarjamo: V kolikor bo naš uradnik se zavedel, da je naša pot edino prava pot v toliko bo tudi on sposoben za borbo za svojo eksistenco. In od moči naših razrednih organizacij je odvisno, kako bomo mi vsi skupaj v bodočnosti živeli. Mi si sicer glede bodočnosti ne delamo prevelikih iluzij, vendar pa smo trdno prepričani, da bomo imeli samo toliko v kolikor si bomo sami priborili.

Šen en davek na delo. Pri vsakem novem budžetu doživljamo kako nebovpijoče presenečenje. Najprej so nabili davek na ročno delo, nato so se lotili uradniških plač, sedaj so se pa zaleteli tudi v grafične delavce, češ, da zaslužijo toliko, da lahko plačajo več davka kot naši čedni poslanci in ministri! Pa naj človek ne občuduje naše finančne in davčne in vladne socialne strokovnjake! Toda grafične delavci so drugačnega mnenja in pravijo, da oni plačujejo davkov dosti in preveč in da bodo raje zastavkali, kakor da bi mirno požrli to najnovejšo vladno davčno žabo. In ker so grafičari dobro organizirani, bo imela vlada v tem slučaju še vse drugačne opravke, kakor takrat, ko je nabila davek na ročno delo.

Nemška železoindustrijska podjetja grozijo z izprtjem 250.000 delavcev, ki zahtevajo zakonito uvedbo osemurnika in zvišanje prejemkov za 20 odstotkov. Strokovne organizacije so za odločno borbo. Vlada skuša s posredovanjem preprečiti enega največjih štrajkov v nemški industriji.

Rumunski nacionalistični študenti so priredili prošli teden v Temešvaru, ki je bilo poprej ogrsko mesto, svoj kongres. Shujskani s fašizmom so dali duška svoji jezi na vse madžare in žide ter so razbijali madžarske in židovske trgovine in sinagoge ter napravili 100.000.000 lei škode.

Prireditve Ljubljanskega velesjema v letu 1928. Upravni svet je na svoji zadnji seji sestavil program prireditve v letu 1928. Iz tega načrta bo razvidno vsem gospodarskim in kulturnim krogom, da se Ljubljanski velesjem vedno bolj razvija in da so osnutki od leta do leta širokopoteznejši in postavljeni na obsežnejšo bazo. **VIII. mednarodni vzorčni velesjem se vrši od 2. do 11. junija 1928** torej ob času, ko se baš razvija kupčija na veliko za jesensko sezono, na malo pa za spomladansko in poletno. Junij je za Ljubljano eden najlepših mesecev v letu. V petih razstavnih paviljonih se bo namestil mednarodni vzorčni velesjem t. j. industrija, obrt in trgovina. Posebni oddelek bo tvorila razstava avtomobilov. En paviljon se bo uporabil za gostilničarsko, hotelirsko in kavarniško razstavo, zvezano eventuelno s tujsko-prometno razstavo in pokušno odprtih vin v sodu. V ostalem paviljonu bo nameščena higijska razstava. Med velesjemom, t. j. dne 6., 7. in 8. junija je predviden srednjeevropski gostilničarski kongres v Ljubljani, katerega organizira Zveza gostilničarskih zadrug v Ljubljani. Posebne oddelke velesjema bodo tvorile reprezentativna razstava francoske industrije, češki oddelek in specialna mizarska razstava. Upamo, da prihodnje leto pritegnemo h sodelovanju tudi celokupno tekstilno industrijo, ki se zadnje leta nenavadno hitro in uspešno razvija. **Pokrajnska razstava se bo vršila od 1. do 10. septembra 1928.** Razstava bo imela predvsem agrarni značaj, zastopana pa bo tudi kultura, telesna higijena in avstrijska industrija in obrt. Predvideno je, da bo priredila v dveh ali treh paviljonih Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani prilikom 160-letnice njenega obstoja, veliko »Jubilejno kmetijsko razstavo«, ki bo obsegala sadjarstvo, zelenjadstvo, čebelarstvo, mlekarstvo in siraštvo, vinarstvo, kmetijske stroje, razstavo konj in govedi, razstavo perutnine in malih živali ter kmetijsko-strokovno-poučni oddelek. V enem paviljonu bodo razstavljeni izdelki avstrijske industrije in obrti, ki pri nas še ni zastopana, ali je nedovoljno razvita. To bo prva tovrstna avstrijska reprezentativna razstava na Balkanu. Nadalje je projektirana razstava izložbenih oken, književna razstava, revija slovenskih narodnih noš, konkurenca slovenskih harmonikarjev, razstava ptic iz Slovenije in event. tudi ribarska razstava.

Tiskovni sklad. »Platforma in parola!« Vzdoroščeni, ker se je rodila »Vesna«, v naprej čestitke, želeči, da sledi »Živana«, »Fortuna« ter »Morana«, darujemo za tiskovni

sklad »Del. Politike«: Janko in Mici Avsenik 6 Din, Dolžan Josip 5 Din, Kovačič Leop. 6 Din, Burnik Franc 5 Din, Rotar Filik 10 Din, Kralj Fr. 5 Din, Bernard N. 5 Din, Zugwitz A. 10 Din; skupaj 52 Din.

Iz stranke.

Zahvala! Socialistična stranka Jugoslavije, krajevna organizacija Jesenice se zahvaljuje vsem svojim volilcem pri občinskih volitvah dne 11. decembra t. l., ki so pokazali vztrajnost in dosledno voljo za napredek mednarodne socialistične ideje. Ponosni smo na napredek naših glasov, ki so dokument spoznanja, da je dovolj nedela in neresnosti, da le socialistična taktika resnega, poštenega dela za skupnost bo rodila za proletariat boljše pogoje obstanka. Sodrugi in sodružice! Kličemo Vam, da gremo še bolj složni na delo, za zmagajo socializma.

Živela solidarnost, ki je pogoj resnega dela in uspeha za socialistično bodočnost!

Socialistična Stranka Jugoslavije, krajevna organizacija Jesenice.

Negujte zobe s

„PEBECO“,
poslužujte se „NIVEA“ za kožo

Marlbor.

Narodno gledališče v Mariboru.

Torek, 13. dec. ob 20.: »Madam Butterfly«.

Ab. A. Kuponi.

Sreda, 14. dec.: zaprto.

Četrtek, 15. dec. ob 20.: »Takrat v starih časih«.

Ab. D. Premijera.

Petek, 16. dec. ob 20.: »Kar hočete«.

Ab. B.

Prvič. Slavnostna predstava.

»Takrat v starih časih...« je nova opereta, katere premijera bo še ta teden na mariborskem odru. To je pravzaprav ljubka prisrčna in vesela ljubezenska zgodba iz lepših davnih časov. Prijetna godba prisrčnih milje, izredno veseli prizori, dobre zasedba, vse to bo gotovo pripomoglo, da bo to letošnji operetni »šlager«. Naj še omenimo, da je bila baš ta opereta najuspešnejša od vseh, kar so jih še pod Avstrijo davali na mariborskem gledališču. Režija je v priznanih rokah gosta g. Bachmanna.

Najnovejša smola dr. Leskovarja.

Naš g. župan, ki ga klerosi povzdigujejo v deveta nebesa, ima večno smolo. Komaj pride s kakim »uspehom« na dan, pa je že smola tu. Cel Maribor se še ni prav oddahnil od presečenja, kako da se je našemu županu »posrečilo« Dravsko kasarno dobiti nazaj, ki bi naj pomenila konec stanovanjske bede v Mariboru, pa je naenkrat vse fuč. Ponosno in samozavestno je poročal on, dr. Leskovar, v novembarski seji občinskega sveta, da se mu je res posrečilo dobiti staro kasarno, v katero bi se naj nesrečni barakarji preselili in še nekaj ducatov hvaležnih Mariborčanov, ki slučajno nimajo svojih vil. Pa je prišel prav po nepotrebnem nek general in konec je Leskovarjeve slave. General je dr. Leskovarju povedal, da je kasarna še vedno last erarja in ne mestne občine in da občina ne sme tam ničesar spremeniti in da mora ostati vse pri starem. To imate sedaj vi v Cirilovi tiskarni, kasarna je splavala po vodi in dr. Leskovar se ne bo selil v njo, če prav se je tako zaljubil, da je baje mislil kot novi župan preseliti se v »Wanzenburg«.

Zadnja občinska seja neslavnega bloka.

Mariborski občinski svet je imel v sredo, 7. novembra, zadnjo sejo pred volitvami. Baval se je z različnimi tekočimi posli; med drugim je večina zahtevala sklep, da se zaprosi za dvomesečni proračunski provizorij, ker gospodje nimajo časa, da bi proračun pravočasno rešili — ker ne vedo namreč, kako bodo volitve izpadle!

Vodstvo avtoprometa predlaga zgraditev stanovanjske hiše pri mestni plinarni za šoferje, kar bi stalo 850.000 Din. Nadalje predlaga nakup nadaljnjih treh avtomobilov za avtopromet po mestu in enega osebnega avtomobila za službene svrhe mestnega električnega podjetja. Sklenjena je bila kanalizacija in tlakovanje Meljske ceste ter naprava ozir. podaljšanje Moterjeve ulice. Dalje se je razpravljalo o preureditvi mestnega kopaljšča. To je bolj volilno vprašanje klerikalcev, ki so to reč celo tri leta sabotali. Tudi predlog socialističnega kluba, da se izreče občinski svet, da mestna občina nadaljuje z gradbami stanovanj v prihodnjem letu, je prišel v razpravo. Toda zviti klerikalci, ki po »Slovincu« tako radi zida, se nikakor niso hoteli jasno izjaviti, ali so ali niso za nadaljne zidanje stanovanj. Ker so namreč

Ali si že poravnal naročnino? Ako ne, stori to takoj!

volitve pred vrati, zato ne zmorejo toliko poguma, da bi svoje črno srce odkrili volilcem; zato ne rečejo ne »da« in ne »ne«. Sele po volitvah bodo zopet bolj jasni. Ker so pa bili že preje nasprotni, da bi občina stanovanja zidala in so zlasti lani decidirano izjavili, da ne mislijo več zidati, zato smo hoteli, da sedaj povedo svoje mnenje, da bodo volilci vedeli, kako se imajo ravnati. Sicer pa je treba itak pripraviti načrtov itd. že sedaj storiti. O tem bomo še pisali na drugem mestu.

V začetku seje je župan zopet plesal po jajcih, ker sta mu sodruga Eržen in Bahun zakurila z različni vprašanji, na katera ni mogel sploh odgovorjati. Zato je enostavno igral mutca. Leskovar ima to navado, da, kadar se ga nažene v kozji rog, enostavno molči kot grob. Klerikalci so namreč takorekoč v zadnjem trenutku pred volitvami vrinili še nekaj nepotrebnih ljudi na magistrat, ker so mnenja, da bo 18. december vesoljni potop klerosov in da je treba sedaj že spraviti klerikalno raso v barko. Saj bi za isto bilo najbolj škoda! — Na vrsto je prišla tudi zadeva Lamprecht, ki je silno učinkovala in so bili klerosi tiho ko grob. Niso upali niti reagirati. Pa še eno stvar se je obravnavalo, pri kateri so črni samo jecljali, ker jim je v resnici — da govorimo v njih žargonu — sa-po zaprlo. Oni so namreč odgovorni za podelitev ter razdelitev stanovanj v novih občinskih hišah. Ta stanovanja so silno pristransko razdelili. Pa ne le to, da so dobili povečini oni stanovanja, ki niso bili najbolj potrebni, ampak razdelitev sama je tako izpadla, da so stranke z malim številom oseb dobile velika stanovanja, večje družine pa manjša. Nekemu občinskemu uslužbencu s 4 odraslimi osebami so nakazali najprej res eno enosobno stanovanje, toda pozneje so sklep v mestnem svetu spremenili ter so mu nakazali manjše kot ga je imel dosedaj, a ono večje pa so podelili dvema ženskama. Povrh je še žena istega uslužbenca bolna na nogah, a kljub temu so ga hoteli poriniti na podstrešje. Tudi to zopet ilustrira klerikalce! Ostala velika stanovanja, ki merijo po 90 kvadratnih metrov, pa so dobile družine raznih klerikalnih doktorjev ali profesorjev z dvema ali tremi osebami!

Župan dr. Leskovar se je tokrat silno brzdal in se ni upal odrekati besed kot je to pri njem navada. On si je s pomočjo svojega bloka prikrojil poslovnik tako, da ne bi n. pr. imel interpellant nikoli besede. Toda v zadnji seji je bil tolerant, kar je bilo boljše zanj kakor če bi bil drugače ravnal.

»Novi Dunaj.« Predavanju filma pod tem naslovom je sinoči prisostvovalo v Ljudskem demoo izredno lepo število poslušalcev, ki so se divili delu naših dunajskih sodrugov. Ta film se bo še predvajal in sicer za živilske delavce jutri, v sredo, ob 7. zvečer v gostilni »Pri zlatem konju«. Ostala predavanja bomo še naznanili.

SMRJ podružnica Tezno, priredi za kovinarske vajence v ponedeljek, dne 19. decembra t. l. ob 6. uri zvečer čajansko spojeno s skioptičnim predavanjem, v prostorih gostilne »Škof«, Tržaška cesta na Teznu.

Trbovlje.

2. skioptično predavanje prosvetnega pododseka Delavske zbornice se bo predvajalo v sredo, dne 14. t. m. ob 6. uri zvečer v Delavskem domu. Tema: Velika francoska revolucija. Predavanje bo trajalo 2 uri in vsebuje 102 barvnih slik. Povdarjamo, da ima vsakdo brezplačen vstop. Ker je bila pri 1. predavanju izredno lepa udeležba, pričakujemo v bodoče še lepših udeležb. Predavanja, katera ima na programu tukajšnji prosvetni pododsek Delavske zbornice, so krasna in zanimiva in se taka predavanja v Trbovljah še niso vršila. Tukajšnje občinstvo je s predavanji izredno zadovoljno.

Šoštanj.

Pri občinskih volitvah, dne 27. novembra, smo imeli priliko videti zlo, ki vlada nad nezavednim delavstvom. Kam naj pristejemo tiste delavce, ki jih je teror prisilil, da so glasovali proti svojim interesom, ti delavci danes dobro vedo, da so osramotili svoj delavski stan, saj jih gospodje imajo radi samo takrat, ko gre za njihove interese, oziroma volilne kroglice. Noben delavec ni tako raztrgan, niti hlev še tako smrdljiv, da ga ne bi kapitalistični mogotci ob volitvah obiskali. Tedaj se delavcu hlinijo, da bi pozabil na zlo, ki vlada nad njim. Če pa ne zadostuje lepa beseda, gospodje imajo dovolj denarja, vabijo delavske volilce v skrivnostne prostore, in jih napojijo,

Našim cenj. naročnikom!

Bliza se letni zaključek, uprava lista bode morala poravnati vse zastale račune, kateri so nastali tekom leta, ker pa je naš list navezan izključno na Vašo naročnino, prosimo vse one sodruge, kateri so v zaostanku, da nemudoma poravnajo naročnino, sicer bomo primorani zaostankarjem z novim letom dopušljatev lista ustaviti. Sodrugi, napravite svojo proletarsko dolžnost, zavedajte se, da je obstoj našega lista mogoč samo z rednim obračunavanjem naročnine. Uprava.

da pozabijo na svoje otroke in na svoja prava. Slika, ki sem jo videl na dan volitev, 27. nov., je ta: Hlapci kapitala so lovili delavske volilce po trgu, ko volkovi ovce, na drugi strani pa špijonaža denuncijantov, da ne bi kak delavec agitiral za socialistično stranko. Pa kdo so ti ljudje? Garajo istotako, kakor mi, ki se borimo za boljši kosček kruha. Otroci so jim raztrgani, kakor naši, samo, da gospodje imajo nje radi, nas pa ne. Če pa so žejni, ne manjka vina ali pa piva. Drugo jih vse nič ne skrbi. Kaj jim bodo socialisti, ti nimajo denarja, da bi dali za pijačo. Znano pa pri vsem tem dosti povedati, kako je v sosedni nemški Avstriji; pravijo, da se tam bolje zasluzi, več delavske zaščite, povrh pa še brezposelne podpore. Toda če bi delavci v Avstriji tako glasovali, kakor ti ljudje, bi tudi tam imeli take razmere, kakor pri nas. V Avstriji je za delavce več pravic, ali za vas bi bile tudi batine. Pa le počasi, čedni značaji. Delavstvo zmaguje vsepovsod, pa tudi pri nas bo zavednost zmagala. Ali gorje vam takrat, ko se boste morali zagovarjati za svoje delo. Se ena nesramnost nekaterih nezavednih delavcev. Ob volitvah so lažljivo obrekovali naše kandidate. Nekateri so bili tako predrzni, da so se obregnili ob naše sodruge v bolniški blagajni, češ, kaj boš te volil, ki so mi požrli bolniško podporo. Na to obrekovanje odgovarjamo razredni delavci sledeče: Bolniško zavarovanje je ustanova zavednega proletarijata, ki naj služi bolnim članom, ne pa tistim, ki se v tovarni javi bolan, doma pa, namesto v posteljo, opravlja druga dela. Vsako izkoriščanje bolniške blagajne bomo preprečili tudi mi zavedni delavci. Če se pa komu godi krivica, ga znamo tudi braniti. Vam zavednim delavcem pa kličemo: V boj, ne samo proti izkoriščevalcem, temveč tudi proti nezavednežem in hinavcem. Živela razredna borba delavca in kmeta, živela socializem!

Velenje.

»Enotnost« napada mene in sodr. Kralja, da sva razdirača skupnega nastopa za občinske volitve občine Velenje. Odgovarjati moramo, da je to neresnično. S. Valenčak je ob pravem času ponudil g. Martinšku skupni nastop pri volitvah. Martinšek je nato odgovoril, da imajo v nedeljo, dne 2. oktobra sestanek, na katerega mu je dal ustmeno dovoljenje, da se ga lahko udeležim. Jaz

sem medtem sklical sestanek naše stranke v Velenju, na katerem sem dobil poverilo, da se naj udeležim sestanka za skupni nastop in tudi navodila, kako se imam v pozitivnem slučaji ravnati. Določena sta bila tudi ss. Kralj in Jelen, da se udeležita pogajanj. Martinšek je otvoril sestanek in že pri začetku rekel, da ne čuti potrebe, da se skupno nastopi, če bi pa do skupnega nastopa prišlo, se je izjavil, da bi nam dali 12. mesto po ključu zadnjih volitev v narodno skupščino. Po daljšem razgovoru je s. Valenčak dobil besedo ter je skupni nastop utemeljil in tudi stavlil predlog za skupno listo, na kateri naj bi socialisti dobili 3. do 6. in 9. mesto. G. Martinšek je sicer priznal, da je bilo delo Valenčaka pošteno in pravilno, da nima nič proti Valenčaku, da pa ni bil za skupni nastop, je pokazal s tem, da je pustil dekalisti Palanca, da vodi o tem razpravo. Pri podaljšnem razgovoru so dekalisti priznali 7. in 12. mesto socialistični stranki, na kar pa nismo mogli pristati, ker 12. mesto ni imelo pomena. Nato je stavlil Valenčak še en skrajno popustljivi predlog, da pristanejo socialisti na to, da dobijo 4.—7. in 12. mesto. Tega predloga pa niso hoteli dekalisti in bernotovci sprejeti, niti zborovalce vprašati, ali so za Valenčakov predlog ali ne. Niso ga dali sploh na glasovanje. Valenčak je zahteval nato odlog za 2 dni, da skliče medtem nov sestanek članov. Sestanek je nato sklenil, da smatra to za odklonitev skupnega nastopa pri volitvah, ker niso predloga dali niti na glasovanje. Sestanek naše stranke je nato sklenil, da gremo in sestavimo svojo listo in smo to tudi strel. V tem primeru vsak pošten sodrug vidi, da so razdirači drugi, in ne mi. To so tisti, ki vpijejo po skupnem nastopu, delajo pa razdor in odklanjajo skupni nastop. To so tisti, ki so močne strokovne organizacije razbili zato, da je kapital ukradel delavcem pridobljene pravice, znižal plače, vzel aprovizacijo, pričel praznovati šihte, tako, da se je že pričelo po 3 delovne dneve praznovati. Delavec pri držav. rudniku v Velenju napravi še komaj 3 šihte na teden. Javnost bi se morala zgražati nad razmerami in bedo, pod katero živijo velenjski rrdarji, oni tam pa še skupnega delavskega nastopa nočejo. Delavci in mali kmetje, obrtniki, združite se zopet, da pričnete zopet boj proti vašim izkoriščevalcem. Ako začnemo zopet pošteno delati in ustvarjati moč delavstva, bo kmalu boljše. Vsi na delo. V.

Iz Škofjevasi.

Na vedne napade na nas, kratko odgovorimo še v hladnem tonu, če se bodo pa ti napadi le ponavljali, bomo tudi mi začeli brezobzirno razkrivati vso propalost in nagoto tukajšnjih klerikalcev. Z vsakim dopisom v klerikalnem časopisju se bomo na drobno bavili, da bomo svetu jasno razkrili nestvarnost in nedoslednost klerikalnih dopisnikov in njih priganjačev. Če že hočete imeti boj, se ga

mi ne vstrašimo. Nismo mi začeli boja, pač pa vi, ki ste opisali naš impozanten shod pri Rateju v Vojniku, kot nekaj strašnega in potlej je opazeno in tudi neopaženo tekla cela vrsta vaših sovražnosti proti nam, samo, da vi v svoji nedoslednosti nočete tega pripoznati. Ali nismo mi nekaj družega v provižnosti, ki jo vam vselej izkazujemo, ali ne volimo tudi vedno vaše moze v razne komisije? Ali ste vi nam kedaj toliko pravic izkazali, ko ste bili nadmočni, kaj? Sami veste, da ne. Pa tudi za naprej vam bomo pravični, ker smo odločni sovražniki vsakega terorja, tudi vašega! Mi smo mnenja, da smo vsi, ne samo mi, temveč tudi vi, dolžni skrbeti za dobrobit vsacega prebivalca v občini, brez razlike strank. Občina mora biti vsem mati, ne pa mače! Mi vas ne bomo zatirali, pa se tudi zatirati ne pustimo! Na vsak vaš nadaljni napad bomo odgovorili drugače, to si zapomnite. Sveta dolžnost vsacega malega kmeta in delavca pa je, da na dan volitev na prvem in drugem volišču vrže kroglico v tretjo skrinjico, v občinski hiši v Škofljivasi, kajti braniti se moramo! Čim manj se bomo branili, tem slabše bo za delavce in kmete. Obupati in poguma izgubiti pa ne smemo nikdar, ker življenje je boj! — Eden izmed mnogih.

Ruše.

Na članek v predzadnji številki »Slov. gospodarja«, v kateri se po stari navadi udriha po nas socialistih in naših voditeljih odgovarjamo naslednje: Vselej smo čitali take in enake članke v klerikalnih listih s posemehom in ogorčenjem, pa nikdar se nam ni zdelo vredno, da bi se resneje brigali za tako čevkanje. A na ta članek, ki se tiče brezverstva moramo ipak spregovoriti par besed, da bodo sveti moze okrog klerikalnih listov vedeli, kakšne uspehe zanjejo s svojo gnojnico pri nas delavcih. Zato si naj zapišejo v spominsko knjigo sledeče: Ker skušate nas delavce strašiti s tem, da pišete, da je sodrug Eržen brezverec, ne pričakujte, da bomo zato kar vsi naenkrat zapustili socialistično stranko ter spokorjeni in po kolenih plazeči šli k vam, da si zaslužimo nebeško kraljestvo. Ne maramo tega. Raje gremo z našimi brezvernimi voditelji, katere bomo v najkrajšem času v velikem številu posnemali. Prišli smo do prepričanja, da se človek samo takrat lahko osvobodil, če je svobodna duša. Socializem nam je užgal pravo luč v naših prsih, ki nas vodi do končnega cilja, ker vsak človek, ki zasleduje socialistične nauke, pride do tiste stopnje, pri kateri se mora odločiti in pokazati, ali je pravi socialist ali ne. In če je enkrat tako daleč, potem se odloči čisto sam, brez vsakega prigovarjanja in odstopi od »vere«, ne glede ali je vera ta ali ona, ker njegov »Jaz« ga silil k temu. Njegova duša sama, ki se je osvobodila brez verskega fanatizma, zato mora to storiti, ako hoče v svoji notranjosti mirno živeti, ker le če je enkrat duša teh okovov osvobojena, tedaj ne miruje in zmira zahteva svoje pravice, a če se ji upiraš

vsled zunanjih vzrokov, tedaj je tvoj notranji mir uničen, ker pri vsaki priliki pritiska iz tvoje notranjosti po svobodi hrepeneča duša. Zato vi klerikalci tako strogo zabranjate nevednim slojem čitati socialistične brošure, ker se zavedate, da jim te kažejo pravo luč, luč svobode in enakosti, a tega se vi bojite, zato uporabljate vsa sredstva in še samo vero proti nam socialistom, da si zasigurate nebesa že na tem svetu. Nadalje piše »Sl. gospodar«: Brezverstvo je notranji vzrok vse bede vsega izkoriščanja in vsega zla. A mi to zanikamo, ne brezverstvo, temveč nevednost je vzrok vsega trpljenja delavskih slojev, pohlep bogatinov še po večjem bogastvu je pritisnil delavski razred k tlom, pa ne samo brezverci-bogatini, kakor to piše »Slov. gospodar«, temveč tudi slabji katoliški verniki in predstojniki pustijo delavstvo stradati in ga izkoriščajo, pa vse zaradi zlatega teleta, ki jim je več vredno kot delavski sloji, zato bodite raje tiho o brezvernih bogatinih, ker v tej stvari greste roko v roki z njimi. Nadalje pišejo: Zato brezverci-reveži iščejo rešitve v uporu in bojih ali pa v samomorih. Nato pa odgovarjamo tako: Razredno zavedni reveži iščejo rešitve v združenem nastopu in stavijo združene zahteve vam vernim in onim brezvernim-bogatinom. A če se vi bogatini uprete in se raje postavite v boj, mesto da bi nam dali vsaj del vaših profitov, potem niso brezverci-reveži povzročitelji uporov in bojev, temveč pastirji in zagovorniki zlatega teleta. Glede samomorov pa rečemo samo eno in to je: Naj gospodje napnejo malo svoje možgane in naj se zamislijo malo nazaj na tisto zadnjo redukcijo pri železnici in spoznali bodo, kdo je kriv samomorov. Nadalje piše »Slov. gospodar«: Delavstvu bo tedaj bolje, kadar ga ne bodo vodili brezverci in odpadniki katoliške cerkve. A mi pravimo: Delavstvu bo tedaj bolje, kadar ga ne bodo slepili s fanatizmom, na njegov račun v brezdolju živeči. Kadar bodo ti ljudje dali iz svojih rok tisto ogromno bogastvo, mrtve roke delavstvu, takrat bo marsikateremu proletarcu pomagano. To je odgovor razredno zavednega delavstva iz Ruš in okolice na omenjeni članek. — Finis.

Čevlje po meri

kakor tudi vsakovrstna popravila iz najboljšega materiala, solidna in točna izdelavitelja po najnižji ceni h
August Gusel, čevlj. mojster
Maribor, Frankopanova ulica Nr. 55

Prost ogled! Prepričajte se!

Manufakturno blago

vseh vrst, kakor sukno, velurje za plašče, dublstoše, barhente, flanele itd. Vam nudi vsled ugodnega nakupa še vedno po najnižjih cenah edinole
J. PREAC, manufakturna trgovina,
Maribor, Glavni trg 13.
Poštni nameštenci na obroke.

ZIMSKO BLAGO

za obleke in perilo v veliki izbiri kupite najcenejše pri
SREČKO PIHLAR, Maribor, Gosposka ul. 5
Oglejte si moje izlozbe.

Kanarčki „HARZER“

Zlathne vrste, odlikovani z zlato in srebrno kraljico, nedosegljivi zaradi svojega zelo melodioznega menjajočega petja, po dnevi in pri luči. Komad po 200, 250 in 300 Din. Prvovrstni pevci po 400 Din. Plemenske samice po 50 do 70 Din. Dopoljatev živih zajamčena. — Kupujem sladko poletno repno in salatno seme za pitje hrano. ŽIGA WOHLFART, gojilec
Zlathnih kanarčkov. Razpošiljatelj v tu- in inozemstvo.

W. Z.

Ročni kovčki

za potovanje, damske in šolske torbice, listnice, denarnice, tobačnice, nahrbtniki, gamaše itd. itd. Opreme in pritlikline za konje, dežne ponjave za konje in vozove, ovratniki in nagobčniki za pse, gonilni jermeni iz usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

IVAN KRAVOS, Aleksandrova cesta 13. Telefon Štev. 207.

Koleša in motorje šranjuje

preko zime tvrdka Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14

„JUNIPER“

železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“
CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Velika božična razstava!

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“

LASTNIK ALBIN PRISTERNIK
Maribor, Aleksandrova c. 19.

Nogavice (Hafersocken), čista volna od Din 12.— do Din 18.—, otročje nogavice, čista volna, od Din 12.— naprej, otročje pletene jopice, čista volna, od Din 50.— naprej, ženske in moške pletene jopice, čista volna, od Din 80.— naprej. — Posebni oddelek igrač ter božičnih okraskov! Pupe od Din 1.50 naprej, trompete, puške, sablje, železnice, žoge kakor druge igrače v vsaki izbiri, angeljske lase, držaje za svečke, božične svečke, čarovne svečke in ostali božični okraski v največji izbiri.

Božična darila

v zlatu, srebru in ure po znižanih cenah. Namizna posoda iz alpaka srebra od Din 300.— naprej.

A. Stojec, Maribor

Jurčičeva ulica št. 8.
Popravila ur najcenejše in z jamstvom. — Po stenke ure se pride na dom.

Nabirajte nove naročnike!

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38 Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.